

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Адаптивне землеробство в умовах трансформації агросистем»

Шифр та назва спеціальності	201 - Агрономія	Відповідальні відділи/лабораторії інституту:	Відділ землеробства, лабораторія сівозмін та природоохоронних систем обробітку ґрунту
Назва освітньо-наукової програми	«Агрономія»		

ВИКЛАДАЧІ	Шевченко Михайло Семенович, доктор с.-г., професор, http://www.institut-zerna.com/technology/shevchenko_m_s.htm
	Десятник Лідія Модестівна, кандидат с.-г. наук, с.н.с. http://www.institut-zerna.com/technology/laboratory_head/desyatnik_l_m.htm

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна спрямована на формування світогляду про комплекс землеробства як цілісну галузь знань та рівня аспірантів, який розширює творчий потенціал і здатність розробити нові наукові позиції; досягнення рівня, який дозволяє самостійно продукувати нові рішення проблеми; освоєння методів досліджень і удосконалення їх за пріоритетними напрямками, набуття теоретичних і практичних знань для одержання нового науково-технічного продукту. Завдяки дисципліні молоді науковці набувають теоретичних знань та практичних навичок з наукового оцінювання проблем сучасного землеробства, пошуку та реалізації шляхів підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, збереження безпеки навколишнього середовища, зокрема, відновлення родючості ґрунту, покращення екологічності виробництва з метою всебічного вирішення продовольчої проблеми в світі.
-----------------	---

Мета та цілі	Надати майбутнім докторам філософії за спеціальністю 201 «Агрономія» цілісне розуміння про основні складові частини землеробства, особливості їх розробки, вдосконалення та впровадження в сучасних умовах ведення сільськогосподарського виробництва, максимальної адаптації до природних, соціально-економічних та екологічних умов.
---------------------	--

Формат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Підсумковий контроль – залік.
---------------	---

Результати навчання	В результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен знати: фактори зовнішнього середовища, що забезпечують життя рослин та методи їх регулювання; основні закони землеробства; поняття про родючість ґрунту, його показники та напрями її відтворення; водний, повітряний, поживний, тепловий та світловий режими в землеробстві, способи їх регулювання; біологію та екологічну роль бур'янів, методи прогнозування їх появи та комплексну систему захисту від них посівів с.-г. культур; наукові еколого-виробничі основи сівозмін, обробітку ґрунту та систем землеробства, їх екологічне та економічне значення; об'єктивні та суб'єктивні причини та умови руйнування і забруднення біосфери під впливом с.-г. діяльності людини; шляхи використання результатів досліджень в практиці землеробства. Вміти: застосовувати отримані знання на практиці; проводити наукові досліді з метою встановлення ефективних агротехнічних заходів в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах з метою підвищення продуктивності с.-г. виробництва і збереження родючості; розробляти науково обґрунтовані сівозміни, складати систему раціонального ґрунтозахисного обробітку землі в сівозміні та систему удобрення ґрунту, складати прогноз появи сходів бур'янів та розробляти систему комплексного ресурсозберігаючого захисту від них посівів; розробляти заходи для адаптації та впровадження найбільш прогресивних методів та прийомів господарювання; використовувати результати наукових дослідів у виробничій діяльності; формулювати висновки науково-дослідної роботи, складати фахові наукові публікації та наукові звіти; вести публічну дискусію з найбільш актуальних питань землеробства при проведенні лекцій та виступів, приймати активну участь в наукових конференціях та інших аналогічних заходах.
----------------------------	--

Обсяг	Загальний обсяг дисципліни 150 годин: лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 110 год.
--------------	---

Пререквізити	Курси дисциплін з біології, ґрунтознавства, екології, агрохімії, фізіології, рослинництва, мікробіології, хімії, фізики, кліматології, ентомології, фітопатології, ботаніки, механіки для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
---------------------	--

Ознаки	Вибіркова навчальна дисципліна з блоку «Загальне землеробство», що формує фахові компетентності у аспіранта
---------------	---

Курс / семестр	1 / 1-2
-----------------------	---------

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні сівозміни: новий погляд на класику 6 монографія / Я.М. Гадзало, А.С. Заришняк, А.В. Черенков, М.С. Шевченко. Дніпро : «Роял Принт», 2017. 92 с.
2. Бегай С.В. Екологічне землеробство. Львів: Новий світ-2000, 2010. 428 с.
3. Гудзь В.П., Лісовал А.П., Андрієнко В.О. Землеробство з основами ґрунтознавства і агрохімії. К.: Вища школа, 1995. 310 с.
4. Землеробство / В.П. Гудзь, Ю.В. Будьонний, І.Д. Примак. К.: Урожай, 1996. 381 с.
5. Землеробство : підручник / М.С. Кравченко, Ю.А. Злобін, О.М. Царенко; За ред. М.С. Кравченка. К.: Либідь, 2002. 469 с.
6. Основи наукових досліджень в агрономії / Єценко В.О., П.Г. Копитко, В.П. Опришко, П.В. Костогриз. К.: вид-во Діа, 2005. 285 с.
7. Наукові основи агропромислового виробництва в зоні Степу України / В.П. Ситник, М.Д. Безуглий, С.А. Балюк, Д.О. Тімченко, В.Ф. Сайко, Є.М. Лебідь, М.С. Шевченко, А.В. Черенков, В.С. Циков, О.І. Циліурик, А.Г. Горобець, Л.М. Десятник та ін. / За ред. М.В. Зубця, НААН України, К.: вид-во Аграрна наука, 2010. 986 с.
8. Наукові та прикладні основи захисту ґрунтів від ерозії в Україні / С.А. Балюк, Я.С. Гуков, В.Ф. Сайко, Є.М. Лебідь, А.Г. Горобець, О.І. Циліурик, Л.М. Десятник та ін.. – монографія / за ред. С.А. Балюка та Л.Л. Товажнянського. Харків: НТУ „ХПІ”, 2010 460 с.
9. Ушкаренко В.О. Методика польового досліджу / В.О. Ушкаренко, Р.А. Вожегова, С.П. Голобородько, С.В. Коковіхін. Херсон: Вид-во Гринь Д.С., 2014. 445 с.
10. Чернявський О.А. Конструювання протиерозійних агроландшафтів. Монографія / О.А. Чернявський, В.К. Сівак. Чернівці: вид-во Рута, 2005. 292 с.
11. Тарарико Ю.О. Рекомендації з формування біоенергетичних агроєкосистем. Лівобережний Лісостеп (науково-технологічне забезпечення аграрного виробництва).К.: вид-во Діа, 2010. – 148 с.
12. Сайко В.Ф. Системи обробітку ґрунту в Україні / В.Ф. Сайко, А.М. Малієнко. К.: вид-во ТОВ ВД «Екмо», 2007. 42 с.

ДОПОМІЖНА

1. Застосування основних елементів екологічно збалансованих систем землеробства в аграрних господарствах Степу з різними формами власності (науково-практичні рекомендації) / А.С. Заришняк, Л.А. Пилипенко, В.Ф. Камінський, В.О. Удовицький, А. В Черенков, М.С. Шевченко, Є.М. Лебідь, О.І. Циліурик, Л.М. Десятник, Ф. А. Льоринець. Дніпропетровськ: друкарський цех ДУ ІСГСЗ, 2015. 30 с.
2. Системи землеробства і технології вирощування сільськогосподарських культур (основні завдання, методи, параметри функціонування агросистем) / А. В. Черенков, М. С. Шевченко, В. Ю. Черчель, Є. М. Лебідь, В. С. Циков, Б. В. Дзюбецький та ін. Дніпропетровськ: Друкарський цех ДУ ІСГСЗ, 2016. 28 с.
3. Концепція модернізації системи використання сучасної сільськогосподарської техніки в наукових дослідженнях / Я. М. Гадзало, А. В. Черенков, М. С. Шевченко, В. Ю. Черчель, Є. М. Лебідь, В. С. Циков та ін. Дніпропетровськ : Вид-во Роял-Принт, 2016. 12 с.
4. Концепція нормативно-правової та технологічної підтримки землеробства і екологічної безпеки використання ріллі / Я. М. Гадзало, М. І. Бащенко, А. С. Заришняк, О. О. Іващенко, Л. А. Пилипенко, А. В. Черенков, М. С. Шевченко, В. Ю. Черчель та ін. Дніпропетровськ : Друкарський цех ДУ ІСГСЗ, 2016. 30 с.
5. Рекомендації з оцінки економічної, екологічної та біоенергетичної ефективності систем землеробства / Я. М. Гадзало, А. В. Черенков, М. С. Шевченко, В. Ю. Черчель, Є. М. Лебідь, В.С. Циков та ін. Дніпропетровськ : Вид-во Роял-Принт, 2016. 36 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.scinet.cc>
2. <http://www.elib.org.ua>
3. <http://www.lib.com.ua>
4. <http://www.lib.ua-ru.net>
5. <https://www.scopus.com>
6. <https://openscience.in.ua/ua-journals>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності аспіранта	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
	90-100	A	відмінно
	82-89	B	добре
	74-81	C	
	64-73	D	
	60-63	E	задовільно
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу академічної доброчесності ДУ ІЗК НААН», виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до відділу аспірантури

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

